

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 16C/31/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2215200391
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Novotný
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2015:2215200391.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda samosudcom Michalom Novotným v právnej veci žalobcu: Intrum Justitia Slovakia, s.r.o., IČO: 35 831 154, so sídlom Karadžičova 8, Bratislava, zastúpeného: JUDr. Ján Šoltés, advokát v Bratislave, proti žalovanej: L. E., I.. XX. V. XXXX, bytom K. XXX/XX, E. N. - L., o 41,97 € s prísl., takto

rozhodol:

- I. Žaloba o zaplatenie 41,97 s 9 % ročným úrokom z omeškania od 2. februára 2012 sa zamietá.
- II. Žalobcovi sa náhrada trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Pôvodný žalobca - spoločnosť Consumer Finance Holding a.s. sa žalobou došlou súdu 19. januára 2015 domáhal voči žalovanej zaplatenia súm uvedených vo výroku. V žalobe predniesol, že s ňou 8. decembra 2008 uzavrel zmluvu o pôžičke, na základe ktorej poskytol žalovanej celkovú sumu pôžičky 1.467,44 €, ktorú mala žalovaná splácať v 36 mesačných splátkach po 40,76 €. V dôsledku neplnenia povinností žalovanou žalobca dlh zosplatnil listom z 22. januára 2012, no žalovaná ho neuhradila a jej celkový dlh ku dňu podania žaloby predstavuje sumu 41,97 €.

2. Pôvodný žalobca počas konania postúpil pohľadávku na žalobcu - spoločnosť Intrum Justitia Slovakia, s.r.o., na základe čoho súd povolil zmenu účastníkov (uzn. č.k. 16 C 31/2015-22).

3. Žalovaná sa k žalobe, ktorá jej bola doručená do vlastných rúk 26. júna 2015, nevyjadрила.

4. Pretože ide o drobný spor (nárok max. 1.000 €, § 200ea Občianskeho súdneho poriadku), súd mimo pojednávania (§ 115a ods. 2 O. s. p.) vykonal dokazovanie listinami, a to: žiadosť o poskytnutie rýchlej pôžičky (č. I. 4), zmluva o poskytnutí rýchlej pôžičky (č. I. 2), všeobecné obchodné podmienky (č. I. 3), predžalobná upomienka s pripojenou doručenkou (č. I. 5 a 6), prehľad splátok a úhrad (č. I. 7) a zmluva o postúpení pohľadávok (č. I. 17 až 19) a v spojení s uznanými, resp. nespornými skutočnosťami (§ 120 ods. 3, § 153 ods. 1 O. s. p.) zistil tento

skutkový stav:

5. a) Žalovaná ako klientka 4. decembra 2008 podpísala „Žiadosť o poskytnutie rýchlej pôžičky“ (č. I. 4). Táto žiadosť obsahovala okrem iného oddiel s textom „Žiadaná výška pôžičky“, ktorý obsahoval možnosti 10.000 Sk, 20.000 Sk, 30.000 Sk, 50.000 Sk, 60.000 Sk, 70.000 Sk a 80.000 SK, ako aj oddiel s textom „Doba splácania“, ktorý obsahoval možnosti 8, 12, 24, 36, 42, 48 a 60 mesiacov. Žalovaná

krížikom označila možnosti 40.000 Sk a 42 mesiacov. Okrem toho vyplnila číslo účtu, na ktorý jej pôžička mala byť poukázaná. Samotná zmluva v tom čase vyplnená nebola. Obsah textu nachádzajúceho sa nad podpisom žalovanej nebol zistený.

b) Po predložení podpísanej žiadosti spoločnosť Consumer Finance Holding a.s. v listine označenej ako „Zmluva o poskytnutí rýchlej pôžičky“ č. XXXXXXX vyplnila údaje žalovanej. V oddiele „V. Schválená výška Pôžičky (nevypĺňa klient)“ táto spoločnosť doplnila, že schválená výška pôžičky je 30.000 Sk, jej celková suma je 44.208 Sk, mesačná splátka je 1.228 Sk, ich počet bude 36 a ročná úroková sadzba bude 30,86 %. Takto vyplnená listina bola 8. decembra 2008 podpísaná zástupcom uvedenej spoločnosti. Žalovaná ju nepodpísala a v kolónke „Podpis Klienta“ bolo uvedené „Vid' žiadosť“.

V časti zmluvy o pôžičke označenej „Klient“ je okrem iného obsiahnuté predtlačené ustanovenie tohto znenia: „...prehlasujem, že som sa pred podpísaním Zmluvy oboznámil s Podmienkami a Všeobecnými obchodnými podmienkami (ďalej ako VOP), ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy, prevzal som ich, súhlasím s nimi, nemám k nim žiadne výhrady a zavazujem sa ich dodržiavať.... Prehlasujem, že súhlasím so Zmluvnou pokutou a Sankčným úrokom prislúchajúcim Spoločnosti pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti platiť splátky riadne a včas, ako aj s tým, že Spoločnosť má možnosť účtovať si kompenzáciu ušlých výnosov. ...“ Tesne nad kolónkami pred podpisy zmluvných strán je umiestnené ich predtlačené vyhlásenie, v zmysle ktorého „Riadnym vyplnením a podpísaním tejto Zmluvy všetkými stranami uzavrela Spoločnosť Consumer Finance Holding a.s. s Klientom Zmluvu, ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú Podmienky a Všeobecné obchodné podmienky.“

c) K zmluve o pôžičke sú pripojené „Všeobecné obchodné podmienky“ platné od 8. júla 2008 (č. I. 5), ktoré obsahujú okrem iného tieto ustanovenia:

„1. DEFINÍCIE A VÝKLADOVÉ PRAVIDLÁ

1.1 Definície...

Celková suma Pôžičky: znamená súčet všetkých Splátok dohodnutých medzi Klientom a Spoločnosťou v Zmluve....

Pôžička: znamená viazaný spotrebiteľský úver v čiastke poskytnutej Klientovi Spoločnosťou....

2. ÚVODNÉ USTANOVENIA...

2.3 Tieto VOP a Podmienky sú prílohou Zmluvy a tvoria jej neoddeliteľnú súčasť a určujú časť obsahu Zmluvy, pokiaľ v Zmluve nie je výslovne uvedené inak....

14. VŠEOBECNÉ USTANOVENIA...

14.8 Zmluva obsahuje zmluvné typy:

(a) úverová zmluva podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch a podporne podľa Obchodného zákonníka; a/alebo

(b) kúpna zmluva podľa Občianskeho zákonníka.“

Ďalšie časti všeobecných obchodných podmienok upravujú konanie a preukazovanie totožnosti strán, spôsob prijatia návrhu zmluvy, základné práva a povinnosti, podmienky splácania, zabezpečenie, RPMN, priradenie platieb a započítanie, uzatvorenie zmluvy na diaľku, zodpovednosť, poplatky, pokuty a sankčné úroky, skončenie zmluvy, doručovanie a všeobecné ustanovenia.

d) Consumer Finance Holding a.s. vyplatila žalovanej 8. decembra 2008 sumu 30.000 Sk. Žalovaná zaplatila celkovo 1.451,59 €, pričom poslednú splátku 40,79 € zaplatila 16. augusta 2012. (prehľad splátok č. I. 7) Ďalšie splátky nesplácala.

e) Consumer Finance Holding, a.s., listom z 22. januára 2012 (č. I. 5) vyzvala žalovanú k úhrade všetkých splátok jednorazovo v sume 122,36 €, a to do troch dní od doručenia upomienky. Upomienka bola žalovanej doručená 29. januára 2012 (č. I. 6).

f) Zmluvou o postúpení pohľadávok z 1. februára 2015 (č. I. 17 až 19) spoločnosť Consumer Finance Holding a.s. previedla svoje pohľadávky, medzi nimi aj pohľadávku voči žalovanej, na súčasného žalobcu.

6. Takto zistený skutkový stav vyplýva z vykonaných dôkazov hodnotených vo vzájomnej súvislosti (§ 132 O. s. p.).

Skutkové zistenia v bode 5 sú v podstate len reprodukciou príslušných listinných dôkazov, resp. ich častí, voči pravosti ktorých neboli vznesené žiadne námietky, ako aj z tvrdení žalobcu, ktoré žalovaný nespochybnil. Obsah žiadosti žalovanej zo 4. decembra 2008 na č. I. 5 je veľmi zle čitateľný a text nad podpismi je nečitateľný vôbec. Žalobca, hoci bol na to podľa § 120 ods. 1 O. s. p. povinný, nepredložil súdu riadny listinný dôkaz, ktorý by dokazoval obsah danej listiny. Nebolo povinnosťou súdu v tomto smere nahrádzať dôkaznú aktivitu žalobcu výzvou na odstránenie nedostatkov podania v zmysle § 43 ods. 1 O. s. p. Predloženie nejasného listinného dôkazu nie je vadou, ktorá by bránila prejednaniu žaloby, ale má za následok nedokázanie hmotnoprávných skutočností, o ktoré žalobca opiera svoje uplatňované nároky (porov. v tomto zmysle uznesenie NS SR sp. zn. 4 Cdo 179/2012). Žalobca sa mohol dostaviť na pojednávanie, kde by ho samosudca bol mohol oboznámiť s tým, čo považuje za sporné (§ 118 ods. 2 O. s. p.); ak tak žalobca neurobil, musí znášať negatívne dôsledky z toho plynúce.

Právne vec súd posúdil takto:

7. Žalobca svoje nároky voči žalovanému odvodzuje zo zmluvy, ktorú žalovaná údajne uzavrela so spoločnosťou Consumer Finance Holding a.s. Z obsahu tejto listiny reprodukovanej v bode 5 písm. a) a b) vyplýva, že ňou žalovaná požiadala túto spoločnosť o poskytnutie rýchlej pôžičky s určitými parametrami. Táto spoločnosť pôžičku schválila, ale s inými parametrami, a žalovaná ju podľa týchto parametrov zrejme mala splácať.

Právna kvalifikácia takejto zmluvy, ak by skutočne medzi pôvodnými účastníkmi bola vznikla, je nejasná. Samotná zmluva je nazvaná zmluvou o pôžičke. Taktiež plnenie veriteľa je v zmluve, ako aj vo všeobecných obchodných podmienkach označované ako „pôžička“. Z obsahu samotnej žiadosti a zmluvy potom vyplýva, že pôžička mala byť poskytnutá klientovi v hotovosti na ním určený účet. Takáto práva konštrukcia môže byť tak úverom v zmysle Obchodného zákonníka (§ 497 a nasl.), ako aj pôžičkou v zmysle § 657 a nasl. Občianskeho zákonníka. (porov. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. Obdo V 47/2001, podobne napr. 4 Obdo 157/2004 alebo rozhodnutie českého Najvyššieho súdu sp. zn. 33 Cdo 3912/2010).

Podľa názoru súd tak treba pri výklade obsahu listiny „Zmluva o poskytnutí Rýchlej pôžičky“ medzi Consumer Finance Holding a.s. a žalovanou postupovať podľa § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka s prihliadnutím na použité jazykové výrazy (pôžička) dospieť k záveru, že táto zmluva mala byť (ak by vznikla) zmluvou o pôžičke v zmysle Občianskeho zákonníka. Na tom nič nemení ani ustanovenie ods. 14.8 všeobecných obchodných podmienok, keďže toto ustanovenie naopak odkazuje na „zmluvný typ zmluvy o spotrebiteľskom úvere“, ktorý v našom práve neexistuje. Zmluva o spotrebiteľskom úvere nie je samostatným zmluvným typom, ale je spoločným označením pre rôzne zmluvné typy, ktorých ekonomickou podstatou je úverovanie spotrebiteľa veriteľom-podnikateľom. Citované ustanovenie všeobecných obchodných podmienok tak nemožno považovať za ustanovenie, ktoré by jasne vymedzovalo právny charakter uzavretej zmluvy.

V neposlednom rade tu treba poukázať na § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, v zmysle ktorého treba v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv vychádzať z výkladu, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Podľa názoru súdu je pre spotrebiteľa priaznivejšie, aby sa vzťah medzi ním a spoločnosťou Consumer Finance Holding a.s. posudzoval ako vzťah občianskoprávny (zo zmluvy o pôžičke). Obchodnoprávne vzťahy sú totiž svojou

neformálnosťou a predpokladom vyššej diligencie zmluvných strán - podnikateľov pre spotrebiteľov spravidla nevýhodnejšie. Za všetky príklady možno spomenúť napríklad omnoho voľnejšie podmienky uznania záväzku podľa Obchodného zákonníka (§ 323 a 409) v porovnaní s Občianskym zákonníkom, ako aj existenciu zákonného oprávnenia (§ 506 Obch. zák.) na predčasné zosplatnenie úveru na rozdiel od Občianskeho zákonníka, kde je takúto možnosť potrebné osobitne dojednať (§ 565 Obč. zák.).

8. Pretože žalobca ako veriteľ poskytoval pôžičku v rámci svojho podnikania a žalovaný ju neprijímal na takéto účely, spĺňajú definíciu veriteľa a spotrebiteľa v zmysle § 3 ods. 1 a 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom k 4. decembru 2008, a zmluva o rýchlej pôžičke by bola zároveň zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 písm. b) cit. zákona a úver ňou poskytnutý je spotrebiteľským úverom v právnej forme pôžičky [§ 2 písm. a) cit. zákona]. Ustanovenie § 4 ods. 1 cit. zákona vyžaduje, aby sa zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavrela písomne, inak je neplatná. V zmysle § 46 ods. 2 prvej vety Občianskeho zákonníka to znamená, že musí dôjsť k písomnému návrhu a jeho písomnému prijatiu (aj keď podpisy nemusia byť na tej istej listine). Písomný návrh a písomné prijatie v zmysle § 40 ods. 3 Obč. zák. znamená úkon vlastnoručne podpísaný konajúcou osobou. Z § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že prijatie musí byť bezvýhradné, teda obsah prejavu vôle prijímajúceho musí byť identický s prejavom vôle navrhovateľa. Identickosť v zmysle uvedeného ustanovenia znamená, že prijatie nesmie návrh modifikovať, ale ani ho rozširovať o ďalšie náležitosti. Citované ustanovenia je potrebné vykladať tak, že v prípade právnych úkonov, u ktorých zákon predpisuje určité podstatné náležitosti a u ktorých súčasne predpisuje určitú formu (písomnú), musí dôjsť tak k písomnému návrhu, ako aj k písomnému prijatiu všetkých týchto náležitostí, v opačnom prípade zmluva nevznikne, resp. je neplatná pre nedostatok formy.

9. Z obsahu listiny „Zmluva o poskytnutí Rýchlej pôžičky“ vyplýva, že žalovaná najskôr podpísala žiadosť na rube, v ktorej určila dve náležitosti budúcej zmluvy - výšku pôžičky a počet splátok. Podpísanie žiadosti žalovanou treba považovať za písomný návrh na uzavretie zmluvy v zmysle § 43a ods. 1 Obč. zák., ktorý musel byť zo strany banky písomne prijatý, a to bezvýhradne. Jej žiadosť (návrh) však neobsahovala žiadne ďalšie náležitosti vyžadované pre zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako napr. konečnú splatnosť, úrokovú sadzbu, výšku a termíny splátok (§ 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z.). Tieto údaje boli do oddielu V. zmluvy doplnené až následne spoločnosťou Consumer Finance Holding a.s., ktorej zástupca následne listinu zmluvy podpísal; okrem toho bola jedna podstatná náležitosť (suma pôžičky) touto spoločnosťou aj zmenená. Táto spoločnosť tak prijala návrh zmluvy žalovanej so zmenami a doplneniami. Takéto prijatie však v zmysle § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka je novým návrhom (§ 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka), ktorý si vyžaduje nové prijatie zo strany pôvodného oferenta - dlžníka. Zo strany spoločnosti Consumer Finance Holding a.s. tak zmena a doplnenie ďalších náležitostí do zmluvy znamenali zmenu pôvodného návrhu, čo v zmysle citovaného § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka nebolo možné považovať za prijatie návrhu, ale za nový návrh, ktorý si vyžadoval písomné prijatie zo strany žalovanej. Žalobca však nepreukázal, že by k takému písomnému prijatiu došlo, teda nepreukázal, že by dlžník opätovne podpísal listinu zmluvy potom, čo do nej Consumer Finance Holding a.s. dopísala nové údaje. Naopak, z odkazu na podpis žalovanej na žiadosti je zrejmé, že táto spoločnosť s opätovným podpisom zo strany žalovanej ani nerátala.

10. Ustanovenie § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z. z. postihuje neplatnosťou zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorá nie je uzavretá písomne. Ochranný účel uvedeného ustanovenia, ktorého cieľom je viazať vznik zmluvy o spotrebiteľskom úvere na riadne oboznámenie a vyjadrenie všetkých náležitostí podľa § 4 ods. 2 cit. zákona do listiny a tým umožniť dlžníkovi mať jasný prehľad o tom, čo a s akými zmluvnými podmienkami uzatvára, podľa názoru súdu vylučuje aj čo i len analogické použitie § 275 ods. 4 Obchodného zákonníka, ktorý v určitých prípadoch umožňuje nahradiť výslovný prejav vôle akceptanta jeho konkludentným úkonom - konaním v súlade s návrhom zmluvy a takýmto prejavu priznáva charakter prijatia návrhu zmluvy. Z logiky veci totiž takýto konkludentný úkon nie je písomný, čo ale odporuje už citovanému § 4 ods. 1 zák. č. 258/2001 Z. z. normujúcemu písomnú formu zmluvy o spotrebiteľskom úvere v spojení s § 46 ods. 2 Obč. zák., podľa ktorého je v takom prípade nevyhnutné písomné prijatie návrhu zmluvy. Tento záver podporuje aj ustanovenie § 4 ods. 3 cit. zákona, ktorý v určitých prípadoch (čerpanie úveru) konvaliduje nedostatok náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere; z chýbajúceho odkazu v tomto ustanovení na „odsek 1“ však možno vyvodiť, že nemožno týmto spôsobom konvalidovať nedostatok písomnej formy.

Podľa názoru súdu tak na listine „Zmluva o poskytnutí Rýchlej pôžičky“ nedošlo k vzniku zmluvy o pôžičke (spotrebiteľskom úvere) v súlade s § 4 ods. 1 zák. č. 258/2001 Z. z., § 44 ods. 2 a § 46 ods. 2 prvou vetou Občianskeho zákonníka. Žalobca pritom nepreukázal, že by táto zmluva vznikla iným spôsobom.

11. Ak potom Consumer Finance Holding a.s. poskytla žalovanej sumu 30.000 Sk, činila tak bez existencie platnej zmluvy s ňou. Plnenie poskytnuté žalovanej je tak plnením bez právneho dôvodu, teda bezdôvodným obohatením v zmysle § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Na túto situáciu nedopadá ani ustanovenie § 455 ods. 1 Obč. zák., pretože v prerokúvanej veci nejde o zmluvu neplatnú pre vadu formy, ale o to, že kvôli nedostatku konsenzu zmluva medzi účastníkmi vôbec platne nevznikla. Žalovaná tak podľa § 451 ods. 1 Obč. zák. bola povinná vydať získané bezdôvodné obohatenie, teda sumu 30.000 Sk (995,82 €), ktorá jej bola plnená. Tento nárok sa však podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Spoločnosť Consumer Finance Holding a.s. sama žalovanej poskytla sumu 30.000 Sk dňom 8. decembra 2008, takže týmto okamihom vedela, že sa žalovaná na jej úkor bezdôvodne obohatila. Týmto dňom tak začala plynúť dvojročná premlčacia doba, ktorá uplynula 8. decembra 2010. Predĺženie premlčacej doby nespôsobili ani úhrady žalovanej v roku 2011 a 2012, keďže podľa Občianskeho zákonníka sa takýto úkon (na rozdiel od § 409 ods. 3 Obch. zák.) nepovažuje za prejav uznania dlhu.

Žaloba podaná na súd 19. januára 2015 je tak podaná po uplynutí premlčacej doby všetkých splátok. Keďže žalovaná je spotrebiteľom v zmysle § 3 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z., musel súd v zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa prihliadnúť na premlčanie práva aj bez - inak potrebnej (§ 100 ods. 1 tretia veta Obč. zák.) - námietky žalovanej. Preto musela byť žaloba zamietnutá (výrok II).

12. O trovách bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O. s. p. Žalobca si trovy uplatnil, no bol neúspešný, preto súd o jeho návrhu na ich priznanie (§ 151 ods. 1 O. s. p.) rozhodol tak, že mu ich nepriznal (výrok III). Žalovaný zasa žiadne trovy nežiadal, takže tu nebol návrh, o ktorom by sa malo rozhodovať (už cit. § 151 ods. 1 O. s. p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní od doručenia jeho rovnopisu písomne na podpísanom súde alebo ústne do zápisnice na ktoromkoľvek okresnom súde.

V odvolaní treba popri označení súdu, ktorému je adresované, dátume a podpise odvolateľa uviesť tiež, v akom rozsahu sa tento rozsudok napáda, v čom sa tento rozsudok alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti tomuto rozsudku možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p., b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O. s. p.), alebo f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.